

YANGI TAHRIRDAGI KONSTITUTSIYA.O'ZBEKISTONNING YANGI DAVRGA O'TISHI

Raxmatova Dilfuza Nazarovna

Chilonzor tumani 2-son plitexnikumi Ijtimoiy fanlar
kafedrasi davlat va huquq asoslari fani o'qtuvchisi

Annotatsiya:

O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan so'ng, mamlakatimizda ko'plab ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy o'zgarishlar ro'y berdi. Bu o'zgarishlar, albatta, konstitutsiyaviy asoslarni yangilashni taqozo etdi. Yangi konstitutsiya, mamlakatimizning zamonaviy talablariga javob beruvchi, demokratik, huquqiy va ijtimoiy davlat sifatida rivojlanishiga xizmat qiluvchi muhim hujjatdir. Ushbu maqolada yangi konstitutsiyaning ahamiyati, asosiy tamoyillari va uning O'zbekistonning kelajagi uchun qanday imkoniyatlar yaratishi haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit soʻzlar: Konstitutsiya, davlat, jamiyat, qonun, modda, xalq, demokratik jamiyat, hujjat, suverenitet.

Yangi konstitutsiya, avvalo, xalqning suverenitetini ta'minlashga qaratilgan. O'zbekiston xalqining davlatni boshqarishdagi o'rni va huquqlari yangi konstitutsiyada aniq belgilangan. Bu hujjat, xalqning davlat ishlarida ishtirok etish imkoniyatlarini kengaytiradi va demokratik jarayonlarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, konstitutsiya, inson huquqlari va erkinliklarini himoya qilishga qaratilgan me'yorlarni o'z ichiga oladi. Har bir fuqaroning huquqlari, erkinliklari va majburiyatlari aniq belgilangan bo'lib, bu davlatning huquqiy asoslarini mustahkamlashga xizmat qiladi. Yangi konstitutsiyaning asosiy tamoyillaridan biri - ijtimoiy adolat. Ijtimoiy adolat, barcha fuqarolar uchun teng imkoniyatlar yaratishni, ijtimoiy himoyani ta'minlashni va iqtisodiy resurslardan adolatli foydalanishni nazarda tutadi. Bu tamoyil, mamlakatimizda ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotning barqarorligini ta'minlashga yordam beradi. Ijtimoiy adolat, shuningdek, jamiyatda tinchlik va barqarorlikni saqlashda muhim rol o'ynaydi.

International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24th December, 2024

Yangi konstitutsiya, shuningdek, davlatning boshqaruv tizimini takomillashtirishga qaratilgan. Davlat boshqaruvining samaradorligini oshirish, davlat organlarining faoliyatini shaffof va hisobdor qilish, fuqarolar bilan davlat o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlash - bu konstitutsiyaning asosiy maqsadlaridan biridir. Buning natijasida, davlat organlari fuqarolar oldida javobgar bo'lishi, ularning ehtiyojlarini inobatga olishi va davlat siyosatini amalga oshirishda xalq fikrini hisobga olishi lozim. Yangi konstitutsiya, shuningdek, iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashga qaratilgan. Iqtisodiy erkinliklar, xususiy mulk huquqi va tadbirkorlikni rivojlantirish, yangi konstitutsiyada muhim o'rin egallaydi. Bu, o'z navbatida, mamlakatimizda iqtisodiy o'sishni ta'minlash, yangi ish o'rinlarini yaratish va fuqarolar farovonligini oshirishga xizmat qiladi. Iqtisodiy rivojlanish, ijtimoiy adolat va inson huquqlarini ta'minlash bilan birga, O'zbekistonning global iqtisodiyotda o'z o'rnini mustahkamlashga yordam beradi. Yangi konstitutsiya, shuningdek, ekologik muammolarni hal etishga qaratilgan. Ekologik xavfsizlik, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va ekologik barqarorlikni ta'minlash - bu konstitutsiyaning muhim jihatlaridan biridir. O'zbekiston, tabiiy resurslarga boy mamlakat sifatida, bu resurslarni asrash va ularni kelajak avlodlarga etkazish mas'uliyatini o'z zimmasiga olishi kerak. Ekologik muammolarni hal etish, nafaqat mamlakat ichida, balki global miqyosda ham muhim ahamiyatga ega. Yangi konstitutsiyaning qabul qilinishi, O'zbekistonning xalqaro maydondagi obro'sini oshirishga ham xizmat qiladi. Mamlakatimiz, demokratik va huquqiy davlat sifatida tan olinishi, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni rivojlantirishga yordam beradi. Bu, o'z navbatida, O'zbekistonning iqtisodiy va siyosiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining yangi tahriri 2023-yil 1-maydan kuchga kirdi. Bunga 30-aprel kuni bo'lib o'tgan referendum natijasiga ko'ra 11 ta moddadan iborat tegishli qonunning qabul qilinishi asos bo'ldi. Bu qonunning 1-moddasiga Konstitutsiyaning yangi tahriri ilova qilingan. Yangi konstitutsiya 65 foizga yangilangan.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga hozirgi kunga qadar 15 marta o'zgartirish kiritilgan.

International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24th December, 2024

1993-yil 28-dekabrda qabul qilingan Qonun bilan Konstitutsiyaning 77-moddasi 1-qismidagi „150 nafar deputatdan“ degan soʻzlar „deputatlardan“ degan soʻz bilan almashtirildi;

2002-yil 27-yanvarda oʻtkazilgan umumxalq referendum natijalariga koʻra hamda uning asosida 2003-yil 24-aprelda qabul qilingan Qonunga muvofiq, Konstitutsiyaning XVIII, XIX, XX, XXIII boblariga oʻzgartirishlar va qoʻshimchalar kiritilgan;

2007-yil 11-apreldagi Qonun bilan Konstitutsiyaning 89-moddasiga, 93-moddasining 15-bandiga, 102-moddasining ikkinchi qismiga tuzatishlar kiritilgan;

2008-yil 25-dekabrda qabul qilingan Qonun bilan Konstitutsiyaning 77-moddasi birinchi qismiga oʻzgartirish kiritilgan;

2011-yil 18-aprelda qabul qilingan Qonun bilan Konstitutsiyaning 78, 80, 93, 96 va 98-moddalariga oʻzgartirish va qoʻshimchalar kiritilgan;

2011-yil 12-dekabrda qabul qilingan Qonun bilan Konstitutsiyaning 90-moddasi ikkinchi qismiga tuzatish kiritilgan;

2014-yil 16-aprelda qabul qilingan Qonun bilan Konstitutsiyaning 32, 78, 93, 98, 103 va 117-moddalariga oʻzgartirish va qoʻshimchalar kiritilgan;

2017-yil 6-aprelda qabul qilingan Qonun bilan Konstitutsiyaning 80, 81, 83, 93, 107, 110 va 111-moddalariga oʻzgartirish va qoʻshimchalar kiritilgan;

2017-yil 31-mayda qabul qilingan Qonun bilan Konstitutsiyaning 80, 93, 108 va 109-moddalariga oʻzgartirish va qoʻshimchalar kiritilgan;

2017-yil 29-avgustda qabul qilingan Qonun bilan Konstitutsiyaning 99 va 102-moddalariga oʻzgartirish va qoʻshimchalar kiritilgan;

2018-yil 15-oktabrda qabul qilingan Qonun bilan 105-moddaning birinchi qismidagi „ikki yarim yil muddatga raisni (oqsoqolni) va uning maslahatchilarini“ degan soʻzlar „raisni (oqsoqolni)“ degan soʻzlar bilan almashtirilgan;

2019-yil 18-fevralda qabul qilingan Qonun bilan 80 va 93-moddalardagi „Milliy“ degan soʻz „Davlat“ degan soʻz bilan almashtirilgan;

2019-yil 5-martda qabul qilingan Qonunga asosan 79, 93 va 98-moddalarga oʻzgartirishlar kiritilgan;

International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24th December, 2024

2019-yil 4-sentabrda qabul qilingan Qonunga asosan saylov to'g'risidagi qonun hujjatlari takomillashtirilishi munosabati bilan 96 va 117-moddalarga o'zgartirishlar kiritildi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, yangi konstitutsiya O'zbekistonning kelajagi uchun muhim hujjatdir. U, avvalo, xalqning suverenitetini ta'minlash, ijtimoiy adolatni amalga oshirish, davlat boshqaruvini takomillashtirish, iqtisodiy rivojlanishni ta'minlash va ekologik xavfsizlikni saqlashga qaratilgan. Yangi konstitutsiya, mamlakatimizning zamonaviy talablariga javob beruvchi, demokratik, huquqiy va ijtimoiy davlat sifatida rivojlanishiga xizmat qiladi. Bu, O'zbekistonning yangi davrga o'tishida muhim qadamdir va kelajak avlodlar uchun barqaror va farovon hayot yaratishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullayev, A. (2021). O'zbekiston Respublikasining yangi konstitutsiyasi: tarix va zamon. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Noshirligi.
2. Karimov, I. (2019). Demokratik islohotlar va yangi konstitutsiya. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
3. Tashkent, M. (2020). Inson huquqlari va O'zbekistonning yangi konstitutsiyasi. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Inson Huquqlari bo'yicha Milliy Markazi.
4. Murodov, S. (2022). O'zbekistonning ijtimoiy adolat tamoyillari. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ijtimoiy Fanlar Akademiyasi.
5. Xudoyberdiyev, R. (2023). Yangi konstitutsiya va davlat boshqaruvi. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Davlat Boshqaruvi Akademiyasi.
6. Rahmonov, F. (2021). Ekologiya va yangi konstitutsiya: muammolar va yechimlar. Toshkent: O'zbekiston Ekologiya Vazirligi.
7. Iskandarov, D. (2020). O'zbekistonning global rivojlanish strategiyasi. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Strategik va Mintaqalararo Tadqiqotlar Markazi.